

Serbest meslek defteri tasdik ettirmeksizin yapılan mesleki faaliyet nedeniyle vergi sorumlularınca yapılan vergi tevkifatının mahsubu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.42.16.01-120[65-2015/918]-8783
Tarih	19.02.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KONYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü

Sayı : 31435689-120[65-2015/918]-8783

19/02/2016

Konu : Serbest meslek defteri tasdik ettirmeksizin yapılan mesleki faaliyet nedeniyle vergi sorumlularınca yapılan vergi tevkifatının mahsubu hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; bilanço esasına göre defter tuttuğunuzu, aynı zamanda serbest meslek (mimarlık) faaliyetinizin bulunduğunu, ancak Serbest Meslek Kazanç Defteri tasdik ettirmediğinizi, serbest meslek faaliyetinizden dolayı adınıza yapılan gelir vergisi tevkifatlarının vergi sorumlularınca beyan edilerek ödendiğini belirterek, söz konusu tevkifatların vergi borcunuza mahsubunun yapılıp yapılamayacağı hususunda bilgi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde serbest meslek kazancının tarifi yapılmış olup; söz konusu maddede: *"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır."*

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 inci maddesinde ise; *"Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır."* hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazançlar esas itibariyle sermaye-emek karışımı bir kaynağa bağlı olarak doğarlar. Bu kaynağa bağlı olarak devamlı bir organizasyona dayanan her türlü faaliyet ticari faaliyettir. Serbest meslek faaliyetinin ticari bir organizasyon içinde yapılması sağlanan gelirin yapısını değiştirmez. Sadece elde edenler yönünden ticari kazanç sayılmasını gerektirir ve ticari kazançta ait esas ve hükümlere tabidir.

Bu hükümlere göre, serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak vergilendirilmesi ve serbest meslek mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir. Ticari kazanç işlerinden elde edilen kazancın ise ticari kazanç olarak vergilendirilmesi ve mükellefiyetinin ticari kazanç mükellefi olarak tesis edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, anılan Kanunun "Vergi Tevkifatının Mahsubu" başlıklı 121 inci maddesinde, Yıllık beyannamede gösterilen gelire dahil kazanç ve iratlardan bu kanuna göre kesilmiş bulunan vergilerin, beyanname üzerinden hesaplanan Gelir Vergisine mahsub edileceği, mahsubu yapılan miktar Gelir Vergisinden fazla olduğu takdirde aradaki farkın vergi dairesince mükellefe bildirileceği ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade olunacağı, hükme bağlanmış olup, konu ile ilgili olarak yayımlanan 252 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "1.3.1. Mahsup Yoluyla İade" başlıklı bölümünde gerekli açıklamalara yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesinde; anılan Kanuna istinaden defter tutmak mecburiyetinde olan gerçek ve tüzel kişiler tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 210 uncu maddesinde; serbest meslek erbabının kazanç defteri tutacağı, 236 ncı maddesinde ise; serbest meslek erbabının, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre;

- Serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak vergilendirilmesi ve bu faaliyetle ilgili olarak serbest meslek kazanç defteri tasdik ettirilerek kullanılması, serbest meslek faaliyetlerinden elde edilen gelirlerin de serbest meslek makbuzu ile belgelendirilmesi gerekmekte olup, bu kazancın ticari faaliyetinize ilişkin tutulacak defterinize ilave edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

- Vergi Usul Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine göre ilgili dönem serbest meslek kazancının resen takdir edilmesi, bu döneme ilişkin serbest meslek kazancının yıllık beyanname ile beyan edilmiş olması ve serbest meslek kazanç defterinin tasdik edilmemesine ilişkin cezai müeyyidelerin uygulanması halinde serbest meslek faaliyetinizden dolayı adınıza yapılan gelir vergisi tevkifatlarının mahsubunun yapılması mümkün bulunmaktadır. Ancak, mahsup için 252 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan diğer şartların da aranılacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026